

متن پرسش

سلام خدمت استاد عزیز: با آرزوی سلامتی شما و قبولی طاعات و عبادات: استاد چند وقتی به یاری خدا تمام تمرکز و مطالعات خودم و روی توحید قرار دادم. استاد یه مشکل بزرگ دارم، وقتی میخوام دعا کنم وقتی میخوام خدا رو صدا بزنم چیکار کنم؟ تو ذهنم که وجودی نمیتونم بسازم چون این وجود مخلوق ذهنمه، نمیتونم وقتی خدا رو صدا میزنم یه وجود مجهول رو صدا بزنم، اسم الله رو صدا بزنم. استاد گیجم خیلی این مسئله اذیتم میکنه با اینکه خیلی در زمینه توحید کتاب خوندم اما هنوز نمیدونم باید چیکار کنم؟ خواهش می کنم کمک کنید اگه کتاب یا مقاله ای صلاح میدونید بهم معرفی کنید. ان شاءالله خدا به شما استاد عزیز سلامتی عنایت کنه

متن پاسخ

باسمه تعالی: سلام علیکم: حضرت صادق «علیه السلام» جهت توجه به موضوع فوق و اینکه اولاً: قلب انسان کاملاً با خدا آشنا است و خداوند در نزدیکترین شرایط به انسان است. ثانیاً: متواند با خدا روبرو شود، ما را متوجه نکته‌های میکنند که خداوند در قرآن به آن اشاره فرموده است که: «فَإِذَا رَكِبُوا فِي الْفُلِكِ دَعَوْا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ فَلَمَّا نَجَّاهُمْ إِلَى الْبَرِّ إِذَا هُمْ يُشْرِكُونَ»، [۱] و هنگامی که بر کشتی سوار میشوند خدا را با تمام خلوص میخوانند و چون آنها را به سوی خشکی رساند و نجاتشان داد، در همان حال شرك مورزند. بعد از طرح این آیه حضرت فرمودند: آنوقت که فرد در دریا امید به هیچچیز ندارد و به قدرتی لایزال متوسل میشود «فَذَلِكِ الشَّيْءُ هُوَ اللَّهُ الْقَادِرُ عَلَى الْإِنجَاءِ حَيْثُ لَا مُنْجِيَّ وَ عَلَى الْإِغَاةِ حَيْثُ لَا مُعِيبَ»، [۲] آن قدرت لایزال که در آن حالت، آن فرد بدان متوسل میشود همان خدایی است که قادر بر نجات است، در آن موقعی که هیچ نجات دهنده‌ای برای او نیست، و او فریادرس است، در شرایطی که هیچ فریادرسی را در منظر خود نمیابد. حدیث مذکور؛ از بهترین نکته‌ها برای خدا یابی است. چون اولاً: ما را متوجه خدایی میکند که مافوق خدای مفهومی است و در آن شرایط خاص او را روبروی خود میابیم، یعنی همان خدایی که از طریق قلب باید با آن مرتبط شد. ثانیاً: این خدا را انسان در وجود خود شناسد و احتیاج نیست با کتاب و درس و مدرسه وجود او را برای خود اثبات کند. ثالثاً: و از همه مهمتر اینکه کافی است حجابهایی که خود را برای ما نجاتدهنده و فریادرس منمایاند کنار رود، یکمرتبه قلب ما خود را با آن خدا روبرو ببیند. به همین جهت حضرت مفرمایند: او خدای قادر بر نجات است آن موقعی که هیچ نجاتدهنده‌ای نیست، «حَيْثُ لَا مُنْجِيَّ». وقتی در منظر جان انسان مشخص شود که هیچ نجاتدهنده‌ای نیست و همه آنچه ما به عنوان نجاتدهنده به

صورت وَهْمی و دروغین به آنها دل بسته بودیم، از منظر قلب کنار رفته‌اند، و وقتی روشن شود همه آنچه ما به عنوان فریادرس خود به آنها دل بسته بودیم، از صحنه جان رخت بر بسته‌اند، خداوند در عمق جان ما به عنوان فریادرس ظاهر مگردد و ما با او روبه‌رو مشویم. موفق باشید

[۱] (۱) -سوره عنکبوت، آیه ۶۵.

[۲] (۱) - قَالَ رَجُلٌ لِلصَّادِقِ (ع) يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ دُلَّنِي عَلَى اللَّهِ مَا هُوَ فَقَدْ أَكْثَرَ عَلَى الْمُجَادِلُونَ وَ حَيَّرُونِي فَقَالَ لَهُ يَا عَبْدَ اللَّهِ هَلْ رَكِبْتَ سَفِينَةَ قَطُّ قَالَ: نَعَمْ قَالَ: فَهَلْ كُسِرَ بِكَ حَيْثُ لَا سَفِينَةَ تُنْجِيكَ وَ لَا سَبَاحَةَ تُغْنِيكَ قَالَ: نَعَمْ قَالَ فَهَلْ تَعَلَّقَ قَلْبُكَ هُنَالِكَ أَنَّ شَيْئاً مِنَ الْأَشْيَاءِ قَادِرٌ عَلَى يَخْلُصَكَ مِنْ وَرْطَتِكَ قَالَ: نَعَمْ قَالَ: الصَّادِقُ (ع) فَذَلِكَ الشَّيْءُ هُوَ اللَّهُ الْقَادِرُ عَلَى الْإِنجَاءِ حَيْثُ لَا مُنْجِي وَ عَلَى الْإِغَاثَةِ حَيْثُ لَا مُغِيثٌ. «معانیا لأخبار»، ص ۴- «توحيد صدوق»، ص ۲۳۱. «بحار الانوار»، ج ۳، ص ۴۱.